

ISKALI SMO SKRITE STEZE IN NAŠLI PUSTOLOVŠČINO

PREIZKUŠNJA V MALI PIŠNICI

IVANKA KOROŠEC

V vodniku po Julijskih Alpah je le nekaj vrstic dolg opis poti v dolino Male Pišnice. Kdove zakaj smo se odločili ravno za ta izlet. Morda zato, ker smo slišali, da so tam snemali film o Kekcu. Pa smo torej šli: midva in najina že odrasla hčer, ki se je nedeljskemu izletu priključila čisto naključno, saj je sicer moja hoja zanj prepočasna.

Ob dveh popoldne smo bili pri jezercu Jasna v Kranjski Gori in brez težav smo desno od njega našli lovsko stezo. Vzpenjala se je vedno višje. Bil je pravi užitek hoditi po sončnih pobočjih Vitranca. Šli smo mimo lovskih svisl s senom za srnjad, za vsakim okljukom steze se nam je pokazala nova slika — cvetoče resje, avrikeljni v rumenih srajčkah na skalah, napol preperel mostič — Jože je prej zlezel podenj in preveril, kateri od tramov je še čvrst, da smo po njem prišli na drugo stran; daleč spodaj pa bel prod in v napol suhi strugi ozek trak nedolžno zelene Pišnice.

Šli smo po debelih preprogah bukovega listja, kjer že dolgo nihče ni hodil. Petje ptic v vejah je razodevalo, da ne poznajo človeka in da jih zato tudi ni nič strah. Hči je pridno fotografirala — zdaj drobno ptico na veji, zdaj divje cvetoči črni teloh. Zraven me je poučevala (kako se po četrtini stoletja svet obrne, zares!), da iz narave lahko odneseš samo fotografije, tam pa lahko pustiš samo svoje stopinje.

ŠIROKA PRODNATA CESTA

Po zložni, prijetni poti smo se spustili navzdol, do vode. Pot z Vitranca privede do nje ravno pri majhnem zidanem jezu. Hodili smo nekaj časa po bregu, nato smo prečkali Malo Pišnico, preskakujoč vodo po kamnih. Menda je bila včasih to svojevrstna zabava pastirjev, stezohodcev in otrok. Ni samo spretnost, je prava umetnost, da z očesom premeriš vodo, ki žubori med prodom in skalami in se potem bliskovito in instinktivno odločiš in poiščeš optimalno rešitev. Danes to počno otroci samo še z računalniki z najrazličnejšimi video igrami. Vprašanje pa je, kako bi se znašli, če bi morali sami preskočiti potok, preplezati skalo, se izmuzniti skozi razpoko, zdrkniti po listju na pot, poskočiti z enega kamna na drugega — in ne samo pritiskati na gumbe.

Lovska koča je bila seveda zaprta, čeprav se nam je kot fatamorgana že prikazovalo hladno pivo. No, če si zares žejen, je tudi voda iz Pišnice odlična!

V kanjonu Male Pišnice

Šli smo dalje po široki cesti iz proda, gruča in kamenja tik ob potoku navzgor in prišli do slapa čisto v zatrepu doline. Ob deževju in moči je slap najbrž veličasten, zdaj v pomladni suši je bil presušen; le sled, zarisana kot s svinčnikom po skalah, je kazala, kje pada voda. Če bi šli na desno, bi torej prišli do Grla, prehoda v Tamar, če bi šli na levo, bi lahko prišli na Vršič. Oboje je bilo vabljivo, a naš avto nas je čakal pri jezercu Jasna in ura je bila že štiri popoldne.

Ko smo se zasukali k odhodu, se je v gozdu oglasila kukavica. Samogibno sem segla z roko v žep. Nič, niti robca ni bilo tam, kaj šele denarja! Torej bom vse leto brez prebite pare. Pogledala sem po hčeri, ki je iz torbice ob pasu zmagoslavno vlekla denarnico na svetlo, a kaj prida v njej ni bilo. Jože pa je sploh pustil svojo denarnico v avtu in je bil tudi on praznih rok.

STRMO POBOČJE Z REKO

Ko smo se vrnili tja, kjer se produ priključi steza s pobočja Vitranca, smo se odločili za drugo različico. Čemu bi hodili nazaj po isti stezi! Zdelo se nam je sicer malo tvegano, a tako mi-kavno, da smo poskusili. Na vso srečo smo bili obuti v visoke planinske čevlje, četudi smo imeli v mislih samo nedeljski popoldanski izlet.

Nekaj časa nam je šlo kar lepo: tik ob vodi in nad njo, nad belo in mlečno, svetlo zelenkasto, poskočno, žuborečo in šumljajočo. Kako osve-žilno je, če poklekneš na ploščat kamen, se skloniš nizko nad vodo, da čutiš droben vodni piš na razgretem obrazu, ko pomočiš roke do komolcev v hlad, ko z dlanmi zajameš čisto vodo in napraviš nekaj hlastnih požirkov, si pljusneš prgišče v obraz, da si spereš sol izza obrvi, vek, trepalnic, in še en požirek in še en — a treba je vstati in iti naprej, ker ura teče in sonce ne stoji pri miru na nebu.

»Tu naprej se več ne da, moramo zlesti malo višje na breg, zaobiti to tesen in se potem spustiti nazaj do vode,« je poročal Jože z izvidnice. Zlezli smo torej na desni breg Pišnice, jo udarili kar počez, saj ni bilo ne steze, ne stopinj. Le odpadlo na debelo posuto listje, posušena drevesa, skale, smreke, ki so nekatere bridko občutile našo prisotnost. Pobočje je bilo namreč tako poševno, da se je bilo treba oprijeti vej in jih včasih nemilo zlasati (naj nam oprostite), da bi ne zdrknili v Pišnico spodaj.

»Kaj takega!« sem mrmrala sama sebi. Ne pravijo zaman, da se drži uhojenih stez, posebno če je ura več kot poldan!

»Kakšna avantura!« se je navduševala hči. »To je mnogo bolj zanimivo kot tista pot zgoraj!«

»Zdaj pa moramo premisliti, kaj bomo,« je rekel Jože in nagrbnčil čelo kot perilnik, ko je premeril strmino in bregove pred nami. Videla sem, da je z računalniško naglico primerjal moje telesne sposobnosti z naravnimi danostmi okrog nas.

»Če ne bo tu pred nami nobenega prehoda, se bomo morali vrniti prav do jezua in iti po lovski stezi, po kateri smo bili prišli.«

Šel je v izvidnico, lezel čez drn in strn kot podlascica in se nama naposled izgubil spred oči. Z utripajočim srcem sem stala, oklepajoč se smreke v strmini.

»Kam smo zabredli!« sem premišljevala. »Ali bi ne bilo pametneje iti po stezi?«

In vendar mi kljub vsemu ni bilo žal in kljub resnosti položaja nisem občutila niti kančka kesanja, da smo zavili v vintgar.

MOČ UTESNJENE VODE

»Pridita!« je zaklical Jože izza strmine — in šli sva za njegovim klicem.

Pobočje se je naenkrat končevalo. Plaz, hudournik ali kaj ga je odneslo navzdol in nemo goče ga je bilo prečiti, niti se povzpeti še višje in ga zaobiti.

»Če se ob teh borovcih previdno spustimo navzdol, bomo spet lahko nadaljevali ob vodi. Mislim, da se soteska malce odpira,« je rekel Jože.

O tem sem dvomila. A nazaj zdaj ni bilo več poti, naprej tudi ne, torej je bilo treba res do vode.

Previdno smo se spustili po hudi strmini navzdol, držeč se za veje in korenine borovcev. Moje dlani so bile od drevesne skorje in smole vse opraskane in lepljive.

Voda je šumela v kotlicah, padala čez kamne in bolj ko je bila utesnena, večjo moč je imela. Ali ni, da bi se ljudje zgledovali po njej?

Ko bi bila lahko le za hipec ptica, da bi se dvignila in zvrha pogledala, kje smo, kaj nas čaka za prihodnjim ovinkom! Kaj je za temi skalami? Bilo je prav tako nemogoče kot videti v jutrišnji dan.

Kaj naznanja bučanje vode? Se bomo lahko prebili naprej? Kaj, če se bo prej spustil mrak, preden pridemo iz te mišnice?

Pot mi je tekel po hrbtu, ko sem premišljevala o tem in ko smo preskakovali čez kamenje. To me je spominjalo na igrice, ki smo jo igrali še kot otroci: »Mamica, koliko je ura? — Pet konjskih, dva zajčja, pet mišjih...« Zdaj je šlo prav tako. Čez kupe naplavljenega lesa in drv smo previdno stopicali, obšli največje skale, tudi zajeli malo vode v čevlje, se zaganjali z enega brega na drugega ...

Končno smo brez moči obstali pred zaprto debrijo. Ogromne skale so zapirale pogled za ovinek, le šumenje vode je naznanjalo, da soteske še ni konec in da še ne bomo tako kmalu prišli na odprto, kjer Pišnica teče kot pohleven potoček po belemrodu.

PLEZANJE IZ VODNE PASTI

Posvet je bil kratek, sklep soglasen: za vrnitev ni časa, šli bomo nazaj samo nekaj deset metrov in poiskali na levi strani vode najprimernejši prostor za vzpon; če bomo šli naravnost navzgor, bomo konec koncev enkrat vendar morali priti na lovsko stezo.

Poiskali smo tak prostor; bilo je pobočje, poraslo z dolgo, suho travo, vresjem in borovjem. Dobesedno splezali smo iz vodne pasti in se vzpenjajoč strmo navzgor oprijemali za borovce ter se z močjo svojih rok dvigovali vedno višje. Tedaj še nisem čutila bolečin v ramenih in nadlahteh — te so prišle kasneje. Hči je bila daleč spredaj — naposled so njena pljuča in srce za polovico mlajša kot moja.

Končno se je strmina malo unesla in bolj zaslutili kot zagledali smo nekakšno stezico. To še ni bila naša lovška steza, le košutina in srnjakova stezica je bila, ki se je izgubljala v pobočju. Sledili smo ji do prvega hudournika in se potem po njem kot po stopnicah vzpeli navzgor. Človek bi kar ne verjel, da je lovška steza, po kateri smo hodili pred nekaj urami, tako visoko. Kako varljivi so človeški čuti! Kako relativno je vse!

»Kdor išče, ta najde!« je rekel Jože, ko smo dosegli stezo ter za hip sedli in se odpočili. Vem, ni mislil, da smo našli stezo. Iskali smo pustolovščino in jo našli. Naša sreča je, da smo jo lahko obvladali, jo doživeli kot nekaj posebnega in jo preoblikovali v poučno izkušnjo.

Naprej je šlo z lahkoto. V pol ure smo se po že znani stezi vzdolž Vitrančevega pobočja spustili do jezera Jasna. Seveda smo si tam pošteno privezali dušo.

Vse svoje žive dni si bom zapomnila Malo Pišnico. Kje pa so snemali Kekca, še danes ne vem. Morda je bila tako dobra kulisa ali pa je bilo kje drugje?